

सूचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य.
२. उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

प्र.१ खालील गटातील प्रत्येकी एका श्लोकाचे स्पष्टीकरणात्मक भाषांतर करा.

(१५)

अ

१. शक्यो वारयितुं जलेन हुतभुक्, छत्रेण सूर्यातपो
नागेन्द्रो निशिताङ्कुशेन समदो दण्डेन गोगर्दभौ ।
व्याधिर्भेषजसङ्ग्रहैश्च विविधैर्मन्त्रप्रयोगैर्विषं
सर्वस्यौषधमस्ति शास्त्रविहितं, मूर्खस्य नास्त्यौषधम् ॥
२. निन्दन्तु नीतिनिपुणा यदि वा स्तुवन्तु
लक्ष्मी समाविशतु गच्छतु वा यथेष्टम् ।
अदयैव वा मरणमस्तु युगान्तरे वा
न्याय्यात्पथः प्रविचलन्ति पदं न धीराः ॥

ब

१. वैवस्वतो मनुर्नाम माननीयो मनीषिणाम् ।
आसीन्मही क्षितामाद्यः प्रणवश्छन्दसामिव ॥
२. क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चाल्पविषया मतिः ।
तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम् ॥

प्र.२ खालील गटातील प्रत्येकी एका श्लोकाचे सन्दर्भासहित स्पष्टीकरण द्या.

(१५)

अ

१. विघ्नैः पुनः पुनरपि प्रतिहन्यमानाः ।
२. सत्सङ्गतिः कथय किं न करोति पुंसाम् ? ॥

ब

१. दूदोह गां स यज्ञाय सस्याय मघवा दिवम् ।
संपद्वि निमयेनोभौ दधतुर्भुवनद्वयम् ॥
२. न किलानुययुस्तस्य राजानो रक्षितुर्यशः ।
व्यावृत्ता यत्परस्वेभ्यः श्रतौ तस्करता स्थिता ॥

प्र.३ खालील गटातील प्रत्येकी एका श्लोकाचे सन्दर्भासहित स्पष्टीकरण द्या.

(१५)

अ

१. भर्तृहरिचे नीतिशतक

२. यं यं पश्यसि तस्य तस्य पुरतो मा ब्रूहि दीनं वचः ॥

ब

१. ज्ञाने मौनं, क्षमा शक्तौ, त्यागे श्लाघाविपर्ययः ।

गुणा गुणानुबन्धित्वात्तस्य सप्रसवा इव ॥

२. व्यूढोरस्को वृषस्कन्धः शालप्रांशुर्महाभुजः ।

आत्मकर्मक्षमं देह क्षात्रौ धर्म इवाश्रितः ॥

प्र.४ खालील कोणत्याही एकाची सविस्तर चर्चा करा.

(१५)

१. रघुवंश

२. भर्तृहरिचे शतकत्रयी

* * * *